

Ma Húshagyó kedd, azaz a jászkiséri cefrevágás ideje

2022.03.01.

Rég nem volt ilyesmiről szó: a következő csendes-böjti-időszak előtt a tetszés/nem tetszés, a szerelem kifejezése egy sajátos népszokással, a cefrevágással, Jászkiséren. Ez volt a téma!

Ennek a lassan feledésbe merülő népszokás lehetnek dramatizáló részesei a Csete Balázs Általános Iskola felső tagozatos diákjai, amelyet Szüle Katinénitől, Jászkisér egyik helytörténeti kutatójától ismerhettek meg a gyerekek.

A farsang alatti vidámság lezáró rítusa volt egykor régen, Jászkiséren, a fiatal fiúk, legények baráti csoportjai által hosszas gyűjtögetés után gyakorlott „cefrevágás” szokása, melynek eredeti leírását a Jászkiséri Honismereti Szakkör által készített munkák egyikéből, Szüle Katalin édesapjának írásából olvashatjuk.

körben. Munkáját igen lelkiismeretesen végzi, aminek bizony-
sága ezen gyűjtése is!

Cefrevágás a Kisvároson

Ezelőtt, talán már ötven éve is van, mikor ellestük a cefre-
vágás fortéját, mint suttyó legények. Összejöttünk farsang
harmadnapján, ami mindig kedden volt. A banda este vacsora
után gyült össze az istállóban.

A cefrevágásra már előre gondoltunk, de nemcsak mi, hanem
az egész család, hiszen az eltörött cserépedények amelye-
ket farsangkor szétvittünk, egész évben gyültek az udvar
félreeső sarkában. Mondván jó lesz cefrevágásra. Ha mégis
fogytán volt a cserép, akkor csináltunk csörgetnivalót.
Kötélre kötöttünk két bádogkannát és hozzávertük a küszöb-
höz.

Megbeszéltük hová, merre megyünk. Mindig az utca azon oldalán
mentünk ahol nem volt járda, hogy ne ismerjék fel kik viszik
a cefrét. A barátok közül hol egyik, hol másik ment előre kém-
lelni, nem várják-e a cefrevágókat. Ha nem láttunk senkit
sem, akkor laasan lopóztunk a kapuig, ami legtöbb esetben
bizony be volt riglizve, zárva. De a bátraké a szerencse jel-
szóval beirányoztuk a kerítés tetetjét. Bizony, akkor nem volt
előttünk az egyik magas kerítés! A bezért kaput, most már
belülről, levettük sarokvasáról, az egyik cimbora elvitte

jó messzire, hogy a gazda had keresse.

Ezután kezdődött a hadd el hadd!

Megindult a cefrevágók hadjárata. Pillanatok alatt lett nagy csörgés, csörömpölés, mint az égiháború. Repültek a drótos tótfazekak, törött köcsögök, szilvalekváros szilkek, stb. Ez azonban addig sem tartott míg ezt elmondtam. Levágtuk és futottunk! De, mint ma is a gyorsajtának néha baleset a vége, bizony velünk is megtörtént, hogy a járda mellett lévő árokba, cseréppel együtt behuppant, a "tanuló" közvilágítás hiányában! De a gondosan összeszedett cserepet nem szórta szét, inkább elesett.

Persze aztán lévén a farsang meg a cefrevágás a vigság ideje, egymást is ijesztgettük szaladjatok jönnek, szalad a gazda az ostorral. Mire azonban kijöttek, mi már árkon-bokron túl voltunk.

Volt olyan ház is, ahol a mama meszelőnyéllel várta a kapuban a cefrevágókat. Olyan nagy udvar volt, amelynek két utcára nyílt a kapuja. Megbeszéltük, két fiú lement az egyik kapuhoz és elkezdtek zörgetni. A mama megfordult, hogy elzavarja őket. A többiek megbujtak a kerítés tövében és mikor már kb. az udvar felénél járt a mama, bementek a kapun és bizony bevágták az oda szánt cefrét. Az őrt álló mama meg égnek emelve a meszelőnyelet, káromkodott, szidta a pajkos bandát - az ördög sarkantyuzzon meg benneteket büdös fatytyuk, becsaptatok!

A kutyáktól nem kellett félni, mert azok csak ugattak, de közeledni nem mertek, féltek, hogy a cserépből nekik is jut.

Természetesen nem vágtuk le minden cserepet egy házhoz, hiszen sok ismerős lány volt még a kisvároson és bizony sok volt a csinos! Igyekeztünk mindegyiknek vinni, hiszen ha az apja meg az anyja szidta is a cefrevágókat, a lányok nagyokat visongta, nevettek örömeikben. Másnap pedig nézték ki, mennyit söpör ki a gádor alól. Mikor elfogyott a cserép, egy éjjél tájban újra összegyűlt a banda és felidézve a kalandokat jól nevettünk, mondván holnap söpörhetnek a lányok! Így ért véget a kedd esti cefrevágás a legények részéről.

De emivel a kisvárosi lányok nemcsak csinosak, hanem huncutok is voltak, másnap az összsöpört cserepet kasba rakták, három-négyen összefogtak és ellopóztak a szomszéd fiukhoz és bizony csörgött a cserép az istálló előtt! Azt se tudtuk, hogy ugorjunk fel a békés kártyacstából, nem beszélve a citerásról, aki úgy eldobta a ludtollat, hogy azt se tudta hová szállt. A riadalom még fokozódott azzal, hogy a lovak bele ugráltak a jászólba, úgy megijedtek, s mire a banda felocsudott a gyorslábú, huncut lányok elfutottak.

De nemcsak az akkori lányok futottak el, hanem az évek is. Ezek most már csak emlékek, hiszen azóta megöregedtünk, de még ma is elmosolygunk az ifjúkori csínytevéseken.